

det opstillede Apparat er for storartet, Beføstningerne ere større end nødvendigt, og den Magt, der er tillagt Dommerne, er unødvendig stor. Altsaa; jeg gaar ud fra en Sympathi med det Foreliggende som det ubetinget Bedste fremfor det, vi have, men saa siger jeg, at det Foreliggende maa kunne indføres, og dog maa man kunne vinde i Retning af, at Friheden ikke indskrænkes i den Grad, og at Beføstligheden dels for Staten, dels for Parterne ikke bliver saa stor, som den vilde blive det efter det foreliggende Forslag, og at det opstillede Apparat med Landsretter ikke bliver saa storlaaet, som det er foreslaaet. Det er jo et Punkt, som i Grunden ogsaa hører hjemme under en anden Lov af den Cytillus, som foreligger, nemlig om Domsmagtens Ordning, hvorvidt Landsretterne ere foreslaaede i det rette Forhold eller ikke. Men det kan ikke undgaas, at man ogsaa her kommer ind derpaa, ialtsald er der et meget godt Støttepunkt, hvorved man kan komme ind derpaa, og det er den Grændse af 400 Kr., som danner Skjellet imellem Underretternes og Landsretternes Competence. Denne Grændse er sat saa høit af den naturlige Grund, at Sagerne ved Landsretterne ville være dyrere, og sælgelig Beføstningen ikke kunne bæres af Bagatelager. Det er jo begribeligt, at dette Udgangspunkt medfører storartede Konsekvenser, og det har medført, at man for Sager, som ikke naae dette Beløb, opstiller ganske andre Regler. Et Sted skal Grændsen være, men man kan disputere om, hvorvidt det er det Rette at gaa til 400 Kr., eller om man ikke bør gaa langt under eller langt over. Naar man sætter Grændsen ved 400 Kr., eller jeg vil endog sige 200 Kr., er Forholdet det, at $\frac{1}{10}$ af Sagerne ikke salde under den Retspleie, som man anser for den normale og den bedste. Det overveiede Antal Sager vil blive ved Underretterne. Det er altsaa en Ulempe i og for sig, at de allerfleste Sager blive at betragte som Undtagelser. Dernæst vil jeg sige med Hensyn til Specialiseringen af de Sager, som ubetinget skulle ind under Underretten, at det undrer mig i høieste Grad, at man derunder har indbraget Servituter. Servituter ere i det daglige Liv af en uhyre Betydning, og jeg skal f. Ex. henpege paa, at, dersom Spørgsmaalet om den gamle Servitut, som Staten havde med Hensyn til Kjøbenhavns Volde, kom under Procedure, skulde det ske for en Underret, skjøndt denne Servitut havde en Værdi af Hundreatusinder for ikke at sige større Summer. Grændsen ved de 400 Kr. tror jeg, at man er kommen til af en Nødvendighed, men denne Nødvendighed kan jeg ikke respektere. Jeg tror, at man har gjort Udgangspunktet alt for stort, og derfor er man kommen ind paa disse store Landsretter med 8 ordinære Dommere foruden Formanden. Naar man dertil lægger, for

at holde sig til de kollegiale Netter, Medlemmerne af Kjøbenhavns Stadsret og af Højesteret, kommer man til et Antal af overordnede Dommere, som er flere Gange større end det, man nu har. Jeg skal tillade mig at udfaste en Tanke, som jeg ikke vil sige er seilfri, men som jeg tror, er lige saa berettiget som den, der er neblagt i Lovudkastet. Kunde disse Landsretter ikke dannes paa anden Maade? Man maa sige, at den bedste Kvalifikation til at blive Dommer i Landsretten maa være den at have været Underretsdommer. Naar det er slaaet fast, og det tillige er slaaet fast i Lovudkastet, at en Underretsdommer kan bestilles til at deltage i Landsrettens Forhandlinger, kunde det da ikke ordnes saaledes, at man dannede en Retskreds ved Kombination af Underretterne? Jeg mener ikke, saaledes som det erede Medlem for Sorø Amts 1ste Valgkreds (Zahl) slog paa igaar; jeg kan ikke gaa med til 6, men meget snarere enten til et mindre eller til et større Tal, fordi denne Mellemstørrelse af 6, alene henjet til Sjyllands Deling, er en Urimelighed. Men set, at man gik ud fra Anterne eller maaste tog et Tal, der var mindre end Anterne f. Ex. 15 eller 10, kunde det da ikke tænkes, at i enhver af disse mindre Kredse dannedes Overretten af Kredsens samtlige Underdommere, undtagen naar en Underdommer havde haft med Sagen at gjøre i Forveien, saa skulde han skydes ud. Saa kom man til et billigere System. Naturligvis kunde det ikke gjøre overflødig, at der kom særlige Landsretsdommere som Formænd, men jeg paastaar, at derved vilde man undgaa den Urimelighed med de store Kredse, hvoraf følger de store Beføstninger til Vidner og de store Processbyrder for Parterne. Jeg tror ikke at tage feil, naar jeg siger, at Proceduren for Landsretterne vil for Fremtiden blive langt dyrere, end den er nu. Det kan være, at den bliver hurtigere, men naar en Part skal betale det Tre dobbelte for at faae en Sag 3 Gange saa hurtig gennemført, saa kan det være, at han betænker sig og siger: Nei, lad mig saa hellere faae Sagen ført lidt langsommere og spare de $\frac{2}{3}$ af Omkostningerne. Det er min Hovedtanke, at dette Apparat er for storartet og fører til unødvendig store Beføstninger. Det bliver naturligvis en større Byrde for Staten, jo flere Embedsmænd der kommer, men det vil ogsaa føre til større Beføstning for Parterne til Vidner og i andre Retninger. Jeg tror dernæst, at den Magt, der er lagt i Dommerens Haand, skjøndt den til en vis Grad er nødvendig ifølge Systemet, dog er ført for vidt. Ved Underretten har Dommeren Lov til villaarlig, naar han finder det forsvareligt, at forandre Barslet fra 8 Dage til 24 Dimer; det er let at se, i hvor mange Tilfælde det kan komme til, uden at Dommeren har havt Noget bagved, at sætte en Parts